

er det af saa overordentlig stor Bigtighed, at der er et saa inderligt og godt Forhold tilstede mellem Præsten og de Enkelte i Menigheden som muligt. For Embedets, for Kirkens, for Statens egen Skyld skal Statsmagten tage disse Hensyn. Forfaavidt er der en Ret for Menigheden, men man kan ikke komme og tale om, at folkelige og politiske Principer og Ideer skulde give Menigheden nogen Ret til selv at vælge Præsten paa saadan Maade, som det enkelte Medlem i Staten har politisk Ret til at vælge Folkerepræsentanter. Det er ganske andre Forhold, hvorom der her er Tale. Naar man da altsaa erkjender, at det er rigtigt at give Menigheden Velgjørelse til at udtale sig om, hvilken Mand den mener at ville være den tjenligst til Sjælesorger, saa er Spørgsmaalet det, paa hvilken Maade man bedst løser denne Opgave. Det er ingenlunde en let Opgave. Det ligger saa overordentlig nær, det frembyder sig saa naturligt for den første overfladiske Betragtning af denne Sag, at man jo blot kan lade Menighedens Medlemmer stemme, saa at den Mand, de fleste stemme paa, skal være Præst. Men her frembyder sig nu for det Første den store Indvending, at dersom der er Splid eller deelte Meninger i Menigheden, begaaer man derved meget let en saare stor Synd mod de Mange, imod hvis Duffte Majoritetens Indstilling maa tages tilfølgende af Statsmagten. Det kan ikke nytte, at man i denne Henseende, som det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) gjorde, vil henvise til Valgmenighedsloven. For Dieblirket have vi jo kun en Valgmenighedslov, der under meget snevert afstukne Grændser aabner Mulighed for at danne en Valgmenighed, og det er jo dernæst forbundet med overordentlig store Beføstninger for de enkelte Medlemmer at danne en Valgmenighed; det er derfor ikke at gjøre lige Ret og Skjel mod de enkelte Medlemmer af en Menighed at ville sige til de $\frac{2}{5}$, der ikke synes om det Valg, som de $\frac{3}{5}$ træffe, at saa kunne de jo gaae hen og danne en Valgmenighed, bygge sig en Kirke, selv lønne Præsten og saa fremdeles. Det er virkelig at gjøre Uret imod dem, og det vilde i mange Tilfælde være en Anviisning, som de

Paagjældende ikke vilde kunne følge, selv om de havde den største Eyst dertil. Og naad der henvises til, at Valgmenighedsloven snart skal til ny Forhandling, og at det saa kan ventes, at den vil blive gjort om, saa svarer jeg dertil: Eder os see det først, det er dog urigtigt at give Anviisninger paa Fremtiden, naar det er overmaade tvivlsomt, hvad der vil ske. Men fremdeles, og det er Hovedtingen, er Henvisningen til Valgmenighedsloven overmaade lidet vel betænkt, da det dog umuligt kan være Rogens Mening for ramme Alvor at give Anviisning paa, at, saasnart der viser sig en Meningsforskjel i en Sognemenighed om, hvem man vil have til Præst, saa skulde strax denne Cunn; at danne en Valgmenighed, anvendes. Vilde det virkelig være en Udvikling i kirkelig Henseende, som man kunde ønske og finde heldig, naar Menigheder, som gennem Aarhundreder have bestaaet her i Landet, næsten bleve drevne af Bestemmelser, tagne af Lovgivningsmagten, til at opløse sig i forskjellige Dele, naar man over hele Landet saae Menighederne splitte sig i Rester af de gamle Menigheder og nye Valgmenigheder? Jeg vilde finde det meget beklageligt. Jeg har i sin Tid stemt for Valgmenighedsloven og agter at gjøre det Samme, naar den kommer for igjen i en maaskee noget udvidet Skikkelse; men ligesaa vist som jeg anseer det for heldigt, at der, om jeg maa bruge det Udtryk, er en saadan Ventil, en Mulighed for, at der kan dannes Valgmenigheder, ligesaa vist vilde jeg ansee det for et stort Forderv for den danske Kirke, dersom det skulde blive saa at sige noget Hverdagsagtigt at danne Valgmenigheder og opløse de gamle Menigheder. Derfor duer denne Anviisning, som man giver de undertungne Mindretal paa Opreisning gennem Valgmenighedsloven, ikke. Dette Valg af samtlige Menighedslemmer fører altsaa, som jeg sagde, let til en Forurettelse af Mindretallet, naar der ikke er Enighed tilstede; men det er dog ikke det Væsentligste. Eder os forudsætte, at der er Enighed tilstede, saa spørger jeg, af hvilken Bestaendighed vil saa dog egentlig denne tilhyneladende Enighed være? Jeg hencægter ikke, at den kan være grundet paa en sand og dyb Overbeviisning,